

Praca, praca, praca w Muzeum Sztuki

Wystawa Céline Condorelli i Wendelien van Oldenborgh to zarazem spotkanie twórczości dwóch artystek, jak i efekt ich współpracy nad projektem dla Muzeum Sztuki w Łodzi. Rozwija się on wokół najważniejszej przestrzeni muzeum, czyli zaprojektowanej w 1947 roku przez Władysława Strzemińskiego Sali Neoplastycznej. Tytuł wystawy bazuje na powtórzeniu. Dosłownie odnosi się do doświadczenia, które jest udziałem publiczności oglądającej na ekspozycji kolejne prace. Ale wskazuje też na wszystkie te - często niewidoczne - aktywności, które wytwarzają doświadczenie estetyczne. Są to procesy umożliwiające najpierw zaistnienie tych prac, następnie zaprezentowanie ich w przestrzeni wystawowej, wreszcie odbiór i ich finalne przepracowanie przez publiczność.

Praca artystek, produkcja dzieł sztuki, praca publiczności. Jednym z podstawowych doświadczeń modernizmu jest próba stworzenia infrastruktury sprzyjającej współpracy i społecznym interakcjom. Sala neoplastyczna w Muzeum Sztuki w Łodzi pomyślana jest właśnie jako takie miejsce. Od samego początku przeznaczona była do ekspozycji kolekcji europejskiej awangardy. Najpierw kolektywnie zgromadzonej przez artystów z inicjatywy grupy a.r., następnie przekazanej do muzeum, a co za tym idzie podarowanej całemu społeczeństwu. Z drugiej strony, Sala to także przestrzeń, w której możemy zaobserwować eksplorowane przez awangardę sprzeczności pomiędzy: indywidualizmem i wspólnotą, estetyką i polityką, czy pracą i czasem wolnym. Projekt Strzemińskiego uwidacznia te napięcia.

Condorelli i van Oldenborgh również aranżują spotkania lub tworzą warunki do ich zaistnienia. Ich praktyki spotykają się w korzystaniu z archiwum nowoczesności: modernistycznej architektury, dizajnu, muzeów, fabryk, centrów kultury, teatrów robotniczych czy produkcji filmowej. Przywołując ślady niedawnej przeszłości, artystki stawiają pytania o współczesne warunki wytwarzania kultury i wspólnoty w relacji do globalnych przemian pracy. Co produkują fabryki, którymi stały się muzea, teatry, domy kultury? Na czym polegają współzależności między kulturą wizualną a produkcją przemysłową? W jaki sposób kultura wspiera bądź blokuje walkę kobiet i mniejszości o głos w przestrzeni publicznej?

Wielogłos pytań i wątków wynika z samej struktury, sposobów produkcji a zarazem oddziaływania prac artystek. Ich stawką nie jest stworzenie dzieł przedstawiających jakieś problemy z autorskiego punktu widzenia. Dzieła Condorelli i van Oldenborgh ujawniają przede wszystkim zaangażowane w ich powstanie procesy pracy, materiały i relacje społeczne. Wymagają też zaangażowania oraz intelektualnej aktywności od spędzających w muzeum czas wolny widzów i widzek. Czy jest to więc dla publiczności rzeczywiście czas wolny?

Metody pracy van Oldenborgh czerpią z formatu produkcji filmowej. Uczestniczki jej projektów często współtworzą ich scenariusze. Wśród pokazywanych na wystawie instalacji audiowizualnych zobaczymy m.in. efekt jej wspólnego działania ze studentkami i absolwentkami łódzkiej Szkoły Filmowej. Kobięcy kolektyw odniesie się do patriarchalnych tradycji edukacji filmowej i współczesnych warunków produkcji w kinematografii. Tak jak w innych projektach van Oldenborgh, scenariusz tego działania rozwijał się dopiero w interakcji, w trakcie wspólnej pracy nad filmem. Praktyka Condorelli skupia się zaś na pojęciu tzw. struktury wspierającej. Są to obiekty i zjawiska, które umożliwiają pojawienie się i ekspozycję dzieł sztuki. W zbiorze tym znajdują się zarówno przedstawienia finansowych warunków produkcji artystycznej, jak i ściany i gabloty. Artystka często aranżuje

przestrzenie przeznaczone do wspólnotowych doświadczeń, takie jak kina, rzeźby w miejscach publicznych czy kawiarnie. Tym razem wkroczy w przestrzeń stanowiącej serce Muzeum Sztuki w Łodzi Sali neoplastycznej, pytając o kierunki aktualnych przemian warunków wytwarzania kultury i doświadczeń estetycznych.

Céline Condorelli mieszka w Londynie. Wśród jej ostatnich projektów są: Two Years' Vacation w FRAC Lorraine, Metz (2020), Host/Vøert w Kunsthall Aarhus (2019) oraz wystawa solowa w Kunsthaus Pasquart, Biel (2019). Wystawiała m.in. w IMA Brisbane, Gwangju Biennale, Liverpool Biennial, Sydney Biennial, Kunsthalle Lissabon, HangarBicocca w Mediolanie, Chisenhale Gallery w Londynie, Van Abbemuseum w Eindhoven, SALT w Stambule. Jest jedną z założycielek Eastside Projects w Birmingham.

Wendelien van Oldenborgh jest holenderską artystką mieszkającą w Berlinie. Do jej najważniejszych projektów należą: Cinema Olanda w holenderskim pawilonie na 57. Biennale w Wenecji 2017, tono lengua boca w CA2M (Madryt, 2019), I am a native foreigner, Stedelijk Museum Amsterdam (2017/18). Twórczość van Oldenborgh prezentowana była również w takich instytucjach jak RAW Material Company Dakar, Tate Liverpool, Muhka Antwerpia, Generali Foundation w Wiedniu i Muzeum Sztuki w Łodzi. Brała udział w Biennale w Kijowie (2015) oraz 54. Biennale w Wenecji (2011) w pawilonie duńskim.

kuratorzy: Daniel Muzyczuk i Joanna Sokołowska
koordynacja wystawy: Martyna Dec